

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อ
การซื้อขายและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) ของนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบ
สอบถามฉบับนี้ ผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการ เท่านั้น

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่าน เลือก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1 เพศ

1. () ชาย

2. () หญิง

2 อายุ

1. () < 20 ปี

2. () 20 -24 ปี

3. > 24 ปี

3 กำลังศึกษาอยู่ในคณะ

1. () แพทยศาสตร์

2. () พยาบาลศาสตร์

3. () เทคนิคการแพทย์

4. () เกษตรศาสตร์

5. () ทันตแพทยศาสตร์

6. () สัตวแพทยศาสตร์

7. () ศึกษาศาสตร์

8. () มนุษยศาสตร์

9. () สังคมศาสตร์

10. () บริหารธุรกิจ

11. () เศรษฐศาสตร์

12. () วิศวกรรมศาสตร์

13. () วิทยาศาสตร์

14. () วิศวกรรมศาสตร์

15. () เกษตรศาสตร์

16. () อุตสาหกรรมเกษตร

4 รายรับต่อเดือน

1. () < 3,000 บาท

2. () 3,000-6,000 บาท

3. () 6,001-9,000 บาท

4. () > 9,000 บาท

5 ท่านใช้อินเทอร์เน็ตมานานเท่าใด

1. () < 6 เดือน

2. () 6 เดือน-1 ปี

3. () >1 ปี-2 ปี

4. () >2 ปี

6 ท่านใช้อินเทอร์เน็ตจากที่ไหนบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () ที่พัก

2. () มหาวิทยาลัย

3. () ร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต

4. () อื่นๆ _____

7 ท่านใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยครั้งละกี่นาที

1. () < 30 นาที

2. () 30-60 นาที

3. () >60-90 นาที

4. () >90-120 นาที

5. () > 120 นาที

- 8 ใน 1 สัปดาห์ท่านใช้อินเตอร์เน็ตประมาณกี่ครั้ง
1. () < 4 ครั้ง 2. () 4-6 ครั้ง 3. () 7-9 ครั้ง
4. () 10-12 ครั้ง 5. () > 12 ครั้ง
- 9 ในวันธรรมดาท่านใช้อินเตอร์เน็ตช่วงเวลาใดมากที่สุด
1. () 8.00-12.00 น. 2. () 12.01-16.00 น. 3. () 16.01-20.00 น.
4. () 20.01-24.00 น. 5. () 24.01-8.00 น.
- 10 ในวันเสาร์-วันอาทิตย์ท่านใช้อินเตอร์เน็ตช่วงเวลาใดมากที่สุด
1. () 8.00-12.00 น. 2. () 12.01-16.00 น. 3. () 16.01-20.00 น.
4. () 20.01-24.00 น. 5. () 24.01-8.00 น..
- 11 ท่านใช้บริการอินเตอร์เน็ตด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. () รับส่งจดหมาย 2. () การสนทนา 3. () ค้นหาข้อมูล
4. () ความบันเทิง 5. () ข่าวสาร 6. () ซื้อสินค้าและบริการ
7. () อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ส่วนที่ 2 ทักษะคตินักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีต่อการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเตอร์เน็ต

1. สินค้าและบริการประเภทใดบ้างที่ท่านทราบว่าสามารถซื้อผ่านระบบอินเตอร์เน็ตได้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() หนังสือ, นิตยสาร	() อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	() โปรแกรมคอมพิวเตอร์
() เพลงและซีดี	() เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	() อุปกรณ์กีฬา
() ยาและเวชภัณฑ์	() เครื่องประดับ	() ของเล่น
() ดอกไม้สด	() อาหาร	() ของขวัญ/ของขวัญ
() เครื่องเขียน	() เครื่องสำอาง	() อุปกรณ์สื่อสาร
() เครื่องดนตรี	() เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์แต่งบ้าน	() อุปกรณ์เครื่องครัว
() เครื่องมือ	() เครื่องดนตรี	() เครื่องใช้สำนักงาน
() เครื่องใช้ไฟฟ้า	() ข้อมูลข่าวสารทั่วไป	() หุ่น
() เอกสารสิ่งพิมพ์	() ผลงานวิจัย	() ของใช้เบ็ดเตล็ด
() บริการจองตั๋วเครื่องบิน	() บริการรับจองโรงแรม	() บริการให้คำปรึกษา
() บริการด้านการท่องเที่ยว	() บริการฝากขายสินค้า	
() อื่นๆ (โปรดระบุ) _____		

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อลักษณะการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ความคิดเห็นต่อลักษณะการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
สามารถซื้อสินค้าและบริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง					
สามารถซื้อสินค้าและบริการได้ทุกชนิด					
สามารถซื้อสินค้าและบริการได้ทั่วโลก					
สามารถซื้อสินค้าและบริการได้ในราคาถูกกว่าการซื้อจากช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น					
สามารถตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการได้ด้วยตัวเองและตรงกับความต้องการที่แท้จริงจากข้อมูลและรายละเอียดที่มีไว้ใน Web Site					
สินค้ามีคุณภาพน่าเชื่อถือ					
ประหยัดเวลาในการเดินทางเพื่อไปซื้อสินค้าและบริการ					
มีบริการจัดส่งสินค้าถึงที่ตามที่ต้องการ					
สามารถเปรียบเทียบราคาและข้อมูลของสินค้าและบริการได้ง่ายกว่าการซื้อสินค้าและบริการจากช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น					
สามารถแสดงความคิดเห็นหรือติชมสินค้าและบริการไปยังผู้ขายโดยตรงได้ง่ายและสะดวกกว่าการซื้อสินค้าและบริการจากช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น					
สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ขายสินค้าและบริการได้ตลอดเวลา					
อื่นๆ (โปรดระบุ) _____					

3. ท่านมีระดับความพอใจมากน้อยเพียงไรต่อการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ความชอบต่อลักษณะการซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	พอใจมากที่สุด	พอใจ	เฉยๆ	ไม่พอใจ	ไม่พอใจมากที่สุด
มีสินค้าและบริการจำหน่ายตลอด 24 ชั่วโมง					
มีสินค้าและบริการทุกชนิดที่ต้องการจำหน่าย					
มีสินค้าและบริการจากทั่วโลกจำหน่ายอยู่					

☐ เครื่องมือ	☐ เครื่องดนตรี	☐ เครื่องใช้สำนักงาน
☐ เครื่องใช้ไฟฟ้า	☐ ข้อมูลข่าวสารทั่วไป	☐ หุ่น
☐ เอกสารสิ่งพิมพ์	☐ ผลงานวิจัย	☐ ของใช้เบ็ดเตล็ด
☐ บริการจองตั๋วเครื่องบิน	☐ บริการรับจองโรงแรม	☐ บริการให้คำปรึกษา
☐ บริการด้านการท่องเที่ยว	☐ บริการฝากขายสินค้า	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____		

9. ท่านใช้วิธีการชำระเงินค่าซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บัตรเครดิต	☐ โอนเงินเข้าบัญชีผู้ขาย	☐ เช็คเงินสด
☐ พักเก็บเงินปลายทาง	☐ ธนาคาร/ตั๋วแลกเงิน	☐ จ่ายเงินสดเมื่อได้รับของ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____		

10. ท่านพอใจในคุณภาพของสินค้าและบริการที่ซื้อผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือไม่

☐ พอใจ	☐ ไม่พอใจ	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

11. ท่านจะซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอีกหรือไม่

☐ ซื้อแน่นอน	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ซื้อแน่นอน
- (ยุติการตอบ)

12. เหตุใดท่านจึงยังไม่เคยซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ยังไม่มีความต้องการซื้อ
- ใช้เวลานานกว่าจะได้รับสินค้าหรือได้รับบริการ
- ไม่มั่นใจในว่าจะได้รับสินค้าหรือบริการตามที่สั่งซื้อ
- ไม่ได้เห็นสินค้าจริง ๆ ก่อนการตัดสินใจซื้อ
- ราคาของสินค้าและบริการที่ซื้อผ่านระบบอินเทอร์เน็ตใกล้เคียงกับราคาของสินค้าหรือบริการที่ซื้อโดยช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น
- ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งมีราคาสูง
- ไม่มั่นใจในความปลอดภัยในการเก็บความลับของข้อมูลส่วนตัวเมื่อมีการซื้อสินค้าหรือบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
- ไม่มั่นใจในระบบความปลอดภัยของข้อมูลบัตรเครดิตในกรณีที่ต้องการชำระเงินด้วยบัตรเครดิต
- ระบบการจ่ายเงินค่าซื้อสินค้าและบริการยังไม่สะดวกเพียงพอ
- กลัวผู้ขายนำข้อมูลที่เกิดจากการทำธุรกรรมการซื้อไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
- ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองการทำธุรกรรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ _____

13. ท่านคิดว่าในอนาคตจะซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือไม่

☐ ซื้อแน่นอน	☐ ไม่แน่ใจ	☐ ไม่ซื้อแน่นอน

14. ข้อเสนอแนะอื่น(ถ้ามี) _____

ภาคผนวก ข
กรอบนโยบายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

กรอบนโยบายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ
ไทย (ตุลาคม 2543)

จัดทำโดย

ศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

นโยบายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

จัดทำโดย ศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์¹

• สังคมสารสนเทศ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยที่ผ่านมาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้เน้นการกระจายความเจริญและความอยู่ดีกินดีของประชาชน ด้วยการพัฒนาภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นหลัก ในขณะที่วิวัฒนาการในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในรอบหลายทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบข่าวสารข้อมูลและความรู้ใหม่ ๆ ที่ล้นไหลเข้ามาในภาคเศรษฐกิจและสังคม และแม้ว่าสังคมเกษตรและสังคมอุตสาหกรรมจะยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในภาคการผลิตของประเทศ สังคมข้อมูลข่าวสารหรือสังคมสารสนเทศ (Information Society) ได้เริ่มก่อตัวและเข้ามามีบทบาทต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

• วิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าปรากฏการณ์ของสังคมสารสนเทศดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีการกระจายเสียงและภาพ ซึ่งนับวันจะผสมผสานกันเป็นเนื้อเดียวกันมากยิ่งขึ้น ทำให้ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เหล่านี้เพื่อความได้เปรียบแข่งขันมากยิ่งขึ้น พื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศสืบเนื่องมาจากพัฒนาการแบบก้าวกระโดดของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสารกึ่งตัวนำ คอมพิวเตอร์ ไอแก้วนำแสง ดาวเทียมสื่อสาร ระบบเครือข่าย ซอฟต์แวร์และมัลติมีเดีย ก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้ในกิจการต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวาง อันมีผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ธุรกิจสามารถลดต้นทุน เกิดการเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งขยายโอกาสใหม่ ๆ ทางธุรกิจได้อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน นอกเหนือจากการทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ทางการศึกษา การสาธารณสุข และบริการทางสังคมโดยทั่วไป

• ระบบอินเทอร์เน็ต

เทคโนโลยีหลักที่เป็นตัวแปรสำคัญต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) การแพร่กระจายอย่างรวดเร็วของการใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกสืบเนื่องมาจากคุณลักษณะพิเศษของอินเทอร์เน็ต

¹ ภายใต้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ,

กล่าวคือ เป็นเครือข่ายสื่อสารข้อมูลที่สามารถโยยได้ทั่วโลกโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ อีกทั้งมีความเป็นปฏิสัมพันธ์ที่สามารถติดต่อและโต้ตอบกันได้อย่างรวดเร็ว และใช้ประโยชน์จากสื่อทางเสียง ทางข้อมูล และทางภาพนิ่งและเคลื่อนไหวได้ในเวลาเดียวกัน โดยมีมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ทั้งนี้สถิติผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วโลกชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ ความสะดวกและง่ายต่อการใช้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงที่ไม่สูงมากนัก ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้อินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคอย่างกว้างขวางเพียงชั่วครั้งทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีความเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติและขั้นตอนการพัฒนาในสังคม นับได้ว่า อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างสูงต่อการค้า อุตสาหกรรม และการให้บริการ รวมไปถึงการศึกษา การสาธารณสุข การบริหารรัฐกิจ ในช่วงเวลาเพียงไม่กี่ปีที่ผ่านมา

- **การค้าโลกในยุคโลกาภิวัตน์**

ทางด้านการค้านั้น แต่เดิมได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสื่อสารโทรคมนาคมนำสมัย มาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการโอนเงินผ่านเทคโนโลยี การขายตรงผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนการใช้โทรสารในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสารทางการค้า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรืออีดีไอ (Electronic Data Interchange) ในการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศที่ทำให้สามารถลดกระดาษและลดขั้นตอนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อสองสามปีที่ผ่านมา การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้าได้พลิกผันวิธีการดำเนินธุรกิจไปอย่างมากมายทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา ทั่วโลกเริ่มตระหนักถึงบทบาทของอินเทอร์เน็ตทางการค้าที่ทำให้ธุรกิจสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนได้เป็นเท่าตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำธุรกรรมในภาคธุรกิจด้วยตนเอง อีกทั้งบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถโฆษณา ทำการตลาด และขายสินค้าและบริการได้ทั่วโลกด้วยวิธีการง่าย ๆ ตลอดจนปัจเจกบุคคลที่มีทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่สามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเริ่มธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว นับเป็นโอกาสทางการค้าที่ทุก ๆ ประเทศทั่วโลกพยายามแข่งขันเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภาวะการแข่งขันทางการค้าสากลที่นับวันจะทวีความเข้มข้นและรุนแรงมากยิ่งขึ้น

- **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์**

การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) เป็นการทำการค้าโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ นับเป็นโอกาสที่การค้าและอุตสาหกรรมทุกประเภทสามารถใช้ประโยชน์จากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธุรกิจด้วยตนเอง (Business to Business) เช่น การจัดระบบการสั่งซื้อวัตถุดิบ และชิ้นส่วนระหว่างคู่ค้า, หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค (Business to Consumer) เช่น การขายหนังสือผ่านอินเทอร์เน็ต, หรือพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ (Business to Government) เช่น การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการทำการค้ามีความหลากหลาย อาทิ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร โทรทัศน์ ระบบอีดีไอ เป็นต้น แต่สื่อประเภทที่มีบทบาทสูงที่สุดในปัจจุบันได้แก่ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วทุกมุมโลกสามารถติดต่อสื่อสารและค้นหาแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้าที่ต้องการได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารทางการค้าโดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail), การสืบค้นข้อมูลทางการค้าผ่านเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลของอินเทอร์เน็ต (World Wide Web) หรือการถ่ายโอนข้อมูล (File Transfer) เพื่อใช้ประโยชน์ทางการค้า ณ ไตรมาสที่สามของปีพ.ศ. 2543 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกประมาณ 350 ล้าน และคาดว่าจำนวนผู้ใช้จะเพิ่มขึ้นเป็นหนึ่งพันล้านคนในอีก 4 ปีข้างหน้า ดังนั้นสื่ออินเทอร์เน็ตจึงมีศักยภาพในการอำนวยความสะดวกให้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถกระจายไปได้ทั่วโลกอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เอื้ออำนวยให้การทำธุรกรรมทางการค้า (Commercial Transaction) มีความสะดวกรวดเร็วและแม่นยำ ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนของการโฆษณาสินค้า (Advertising), การสั่งซื้อ (Ordering), การชำระเงิน (Payment), ไปจนถึงการระบบขนส่งสินค้าและบริการ (Product and Service Delivery) ซึ่งล้วนใช้อิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อได้ทั้งสิ้น การทำการค้าโดยใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จึงเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วโลกด้วยมูลค่ากว่าสามแสนล้านเหรียญสหรัฐในอีกสองสามปีข้างหน้าโดยประมาณ

- ความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศ

ท่ามกลางความตื่นตัวและกระแสการทำธุรกิจโดยใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั่วโลกได้มีความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วเพราะตระหนักถึงโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าทั้งระดับประเทศและระดับโลก คาดกันว่าจากมูลค่านับแสนล้านดอลลาร์สหรัฐในปัจจุบัน พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นอีกทวีคูณในอนาคตอันใกล้ โดยเฉพาะในประเทศที่มีความพร้อม ในขณะเดียวกัน องค์กรระหว่างประเทศได้มีกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่จะมีส่วนสำคัญในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) อันเนื่องมาจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิเช่น องค์กรการค้าโลก (World Trade Organization) ได้จัดทำปฏิญญาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce Declaration) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกละเว้นจากการกำหนดภาษีศุลกากรประเภทใหม่ ๆ เพื่อรองรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการชั่วคราวเมื่อปีพ.ศ. 2541 และจะมีการเจรจาในรายละเอียดต่อไป, องค์กรสหประชาชาติโดยคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on International Trade Law) ได้ยกร่างกฎหมายต้นแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Model Law on Electronic Commerce) และกำลังยกร่างกฎหมายต้นแบบลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Signature) เพื่อเป็นแบบอย่างการร่างกฎหมายในการส่งเสริมการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลก, ในขณะเดียวกันกลุ่มความร่วมมือระดับภูมิภาคต่าง ๆ เช่น กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC), องค์กรความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD), และความร่วมมือในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ต่างก็มีความเคลื่อนไหวในประเทศและระดับต่าง ๆ ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น

- ประเทศไทยกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

สำหรับประเทศไทยแล้ว พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นทั้งโอกาสและการตั้งรับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลและการพัฒนาขีดความสามารถของเอกชนในเวทีการค้าโลก พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นโอกาสในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ของธุรกิจ และของภาครัฐในส่วนที่ให้บริการแก่ภาคเอกชน ประสิทธิภาพดังกล่าวรวมถึงความรวดเร็ว ความสะดวก ความถูกต้องแม่นยำ การลดต้นทุน และการขยายโอกาสทางการตลาด ในสภาพการผลิตและการให้บริการที่มีคุณภาพเป็นพื้นฐาน หากการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศมีการพัฒนาแล้วก็จะยอมทำให้ธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการขายปลีก การขายส่ง วงจรการผลิตและการจัดจำหน่าย (Supply Chain) รวมถึงการจัดการในภาคการผลิตและบริการรายสาขา มีความพร้อมในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเปิดโอกาสให้นักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม นักการเงิน ผู้ให้บริการ ตลอดจนนักการตลาดของประเทศไทยสามารถแข่งขันเชิงรุกในเวทีสากลได้ โดยใช้ความเป็นสากลของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โอกาสสำหรับประเทศไทยจึงเป็นการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการส่งออกสินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าที่นำรายได้เข้าประเทศที่มีมูลค่าสูง เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์, สินค้าที่เป็นข้อได้เปรียบทางการค้า เช่น อุตสาหกรรมเกษตร, สินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิตในต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์, ตลอดจนสินค้าพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย เช่น ผลผลิตทางศิลปหัตถกรรม นอกจากนี้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ยังจะเป็นเครื่องมือการตลาดที่สำคัญในการค้าภาคบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการที่นำรายได้เข้าประเทศสูง เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง เช่น อุตสาหกรรมเกมและบันเทิง เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นโอกาสของผู้ประกอบการรายใหญ่แล้ว ยังเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการไทยระดับกลางและระดับย่อม รวมไปถึงจนถึงประชาชนทั่วไปที่มีผลิตภัณฑ์และทรัพย์สินทางปัญญาอันเป็นมูลค่าที่จำหน่ายได้อีกด้วย ทั้งหมดนี้สามารถกระทำได้ในระบบการค้ายุคพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นระบบที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในยุคที่มีการแข่งขันสูงในระดับสากล อีกทั้งยังเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะเป็นทางออกหนึ่งในขบวนการแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ในทางตรงกันข้ามหากรัฐบาลไม่มีนโยบายส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน หรือภาคเอกชนไม่มีความสนใจในการทำการค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มีความเป็นไปได้สูงที่ประเทศไทยก็จะตกอยู่ในฐานะตั้งรับทางการค้าจากต่างประเทศทั่วโลก บริษัทข้ามชาติสามารถนำสินค้าไทยไปจำหน่ายได้ทั่วโลกโดยใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ในขณะที่ผู้ประกอบการในไทยอาจเป็นเพียงปัจจัยการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มในการผลิตและจำหน่ายสินค้าต่ำ นอกจากนี้ยังอาจทำให้การบริโภคภายในประเทศโดยการนำเข้าสูงขึ้นเนื่องจากความสะดวกในการซื้อสินค้าและนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งยังทำให้การตลาดของผู้ผลิตและผู้ประกอบการไทยในสาขาต่าง ๆ เช่น ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และการค้าทั่วไปมีขีดจำกัด ไม่สามารถขยายฐานการค้าและฐานลูกค้าได้เท่าที่ศักยภาพการค้าโลกเอื้ออำนวยให้จนอาจทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ และฐานะของประเทศไทยในเวทีเจรจาการค้าโลกตกต่ำได้ในที่สุด

กรอบนโยบาย

เพื่อให้การพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีความพร้อม มีโอกาส และมีขีดความสามารถที่จะพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้ก้าวทันกับประเทศคู่แข่งในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามกรอบนโยบาย 5 ประการต่อไปนี้:

1. พณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นยุทธศาสตร์ทางการค้า (National Trade Strategy) ที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งจะต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ 10 และมีแผนระดับชาติที่จะรองรับการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเริ่มตั้งแต่กลางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นต้นไปที่สามารถปรับให้สอดคล้องกับแต่ละสหสัมพันธ์สถานการณ์ได้ในระยะที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้โดยส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์รายสาขาที่จะเอื้อต่อการส่งออก การค้าบริการ และการบริโภคภายในประเทศ
2. ภาครัฐจะสนับสนุนและดำเนินการ ในมาตรการต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภาคเอกชนและผู้บริโภค โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ในเวทีการค้าโลก และสร้างความมั่นใจ (Trust and Confidence) ให้เกิดขึ้นทั้งในตัวเอง ผู้ประกอบการและผู้บริโภคทั้งภายในและระหว่างประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลจะให้คำปรึกษาในลำดับต้นๆ แก่ผู้ประกอบการด้วย ภาครัฐจะสร้างกฎหมาย (Legal Infrastructure) และบรรยากาศความมั่นคงปลอดภัย (Security) ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเร่งรัดการดำเนินการและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาตั้งแต่ช่วงระยะเริ่มต้น
3. ภาครัฐจะผลักดันและผลักดันเชิงจูงใจการกำหนดระเบียบราชการ และกฎเกณฑ์ที่จะเกื้อหนุนต่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในขณะเดียวกันจะดูแลให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระยะยาวของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ
4. ภาครัฐจะเร่งปฏิรูประบบราชการโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดรัฐบาลยุคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารรัฐกิจและให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับภาคเอกชนในรูปแบบของทุกระดับระหว่างภาคธุรกิจกับภาครัฐ นอกจากนี้ภาครัฐจะสนับสนุนและอำนวยความสะดวก (Facilitation) ให้กับกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาคธุรกิจ และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค
5. ภาครัฐโดยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนจะจัดระบบฐานข้อมูล และศึกษานโยบายและแนวทางการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์ในระดับสากลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศเป็นเวทีเจรจาและความร่วมมือกับภาคการค้าระดับโลก ระดับภูมิภาค ตลอดจนระดับทวีปและพหุภาคีในเชิงรุก

กลยุทธ์การพัฒนา

เพื่อให้การดำเนินนโยบายพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดให้มีกลยุทธ์การพัฒนาในด้านหลักดังต่อไปนี้ :

• ด้านการเงิน

• ระบบชำระเงิน

ศึกษาทบทวนระบบการชำระเงินที่ใช้อยู่ปัจจุบัน เช่น เงินสด, เช็ค, บัตรเครดิต (Credit card), บัตรเดบิต (Debit card), เครื่องรับและชำระเงินอัตโนมัติ (Automated Teller Machine), การโอนเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Fund Transfer) เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการชำระเงินใหม่ๆ ในรูปของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Financial Products and Services) ที่จะมีประโยชน์ต่อประสิทธิภาพและความมั่นคงทางการเงินของประเทศ เช่น การชำระเงินผ่านธนาคารและสถาบันการเงินทางไกล (Remote Banking and Financial Services), การชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet Value Transfer Systems), เงินสะสมมูลค่าและเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Stored Value/ Electronic Money) โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่าย ความสะดวก และความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภค ความเชื่อมั่นดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการกำกับดูแลกลไกของการรักษาความลับ (Confidentiality) ของข้อมูล, การปกป้องความเป็นส่วนตัว (Privacy) ของผู้บริโภค, และการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security) ของระบบการชำระเงิน

• ระบบภาษีอากร

ศึกษาแนวโน้มของระบบการค้าและผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นกับการจัดเก็บรายได้ของรัฐ ทั้งนี้โครงสร้างภาษีในอนาคตอันเกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความสม่ำเสมอ (Consistency), ความเป็นธรรม (Non-discrimination) และความเป็นกลาง (Neutrality) โดยรักษาสมดุลระหว่างรายได้ที่รัฐพึงจัดเก็บเพื่อทำนุบำรุงบ้านเมืองและประชาชน กับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังต้องตรวจสอบ ศึกษา และมีจุดยืนที่ชัดเจนในเวทีเจรจาทางด้านภาษีพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศอย่างเต็มความสามารถ

• ด้านกฎหมาย

• กฎหมายธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งผลักดันกฎหมายใหม่ ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการสร้างหลักประกัน และ ความเชื่อมั่น ทั้งของผู้ประกอบการ และ ผู้บริโภค ด้วยความรัดกุมและมั่นคงในสาระและหลักการอันพึงยึดถือในระบบการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวรวมถึงกฎหมายธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Transaction Law), กฎหมายลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Signature Law), กฎหมายธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Financial Transaction Law), กฎหมายอันเนื่องมาจากอาชญากรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์ (Electronic/Computer Criminal Code)

- **กฎหมายโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ**
ขกร่างกฎหมายโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศตามมาตรา 78 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เพื่อให้เกิดกระบวนการในการจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศให้แก่ชุมชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเต็มที่ อันจะเป็นการกระจายโอกาสทางการค้าไปสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน โดยกำหนดมาตรการที่อำนวยความสะดวกให้กับการค้าในระดับชุมชนที่สามารถประกอบกิจการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปยังตลาดผู้ซื้อทั่วโลก อาทิเช่น การจัดให้มีโครงการสหกรณ์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- **กฎหมายคุ้มครองข้อมูล**
จัดให้มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูล (Data Protection Law) เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัว (Privacy) ของบุคคลและองค์กรในกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ โดยคำนึงของเงื่อนไขต่าง ๆ ในกฎหมายลักษณะเดียวกันนี้ในประเทศและภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อลดความเป็นไปได้ที่ประเทศและภูมิภาคเหล่านั้นจะใช้หลักเกณฑ์การคุ้มครองข้อมูลของตนเองในการต่อรองและกีดกันทางการค้าในอนาคต
- **กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา**
ดำเนินมาตรการที่จะเร่งรัดให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระยะสั้น เช่น การกำกับดูแลให้เกิดความถูกต้องตามกฎหมายลิขสิทธิ์ และในระยะยาว เช่น การให้การศึกษาแก่เยาวชนในคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น
- **กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค**
ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการทำธุรกรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคดังกล่าวยังต้องคำนึงถึงเงื่อนไขและมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคสากลด้วย

- **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน**

- **โทรคมนาคม**

ผลักดันให้มีการดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยกิจการด้านโทรคมนาคมโดยเร็ว เพื่อเอื้ออำนวยให้มีโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่ทั่วถึงและเท่าเทียมกันตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 78 โดยตระหนักว่าการสร้างเครือข่ายสื่อสารโทรคมนาคมที่ทั่วถึง เข้าถึงได้ และมีราคาถูกเท่านั้น ที่จะเป็นการกระจายความเจริญและกระจายโอกาสให้นักธุรกิจระดับใหญ่ กลาง เล็ก ลงไปถึงประชาชน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบการและบริโภคในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้โดยผลักดันให้หน่วยงานกลางที่มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมมีความโปร่งใส ส่งเสริมการแข่งขันของภาคธุรกิจอย่างเป็นธรรม และคุ้มครองผู้บริโภค

- **อินเทอร์เน็ต**

ส่งเสริมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง เพื่อประโยชน์ในการขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้โดยการลดเลิกการผูกขาดทางด้านโทรคมนาคม ส่งเสริมให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้บริการที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และมีราคาถูก รวมทั้งคุ้มครองผู้บริโภคให้มากขึ้น โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพของระบบอินเทอร์เน็ตในภาพรวมของประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้ภาคการศึกษาสามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึงในราคาถูกกว่าเชิงพาณิชย์ เพื่อให้เยาวชนในวันนี้มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต อันจะเป็นการส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

- **องค์กรรับรองความถูกต้อง**

สนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรรับรองความถูกต้อง (Certification Authority) ของข้อมูลและเจ้าของข้อมูลพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งส่งเสริมการรับรองหรือยอมรับความถูกต้องระหว่างประเทศ (Cross Certification/Cross Recognition) โดยยึดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการค้าของประเทศเป็นหลัก

- **พัฒนาบุคลากร**

ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มที่ โดยการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ทั้งนี้โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนากำลังคนในสาขาต่าง ๆ ทั้งทางภาคการศึกษา และการเสริมทักษะให้กับแรงงานในตลาดปัจจุบัน

ภาษี และ การจัดตั้งสถาบันมาตรฐานและพัฒนาบุคลากรด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

- **โครงการระดับชาติ**

สนับสนุนโครงการที่จะเป็นกำลังขับเคลื่อนขึ้นส่วนต่าง ๆ ของการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่เป็น โครงการทางกายภาพ เช่น อุทยานซอฟต์แวร์, เขตการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, เขตอุตสาหกรรม มัลติมีเดีย, เขตอุตสาหกรรมบันเทิงดิจิทัล, เขตอุตสาหกรรมสำนักข่าวอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น หรือโครงการที่มีเครือข่ายเป็นสถานที่ตั้ง เช่น ตลาดพืชผลเสมือน (Virtual Agro-Product Trading Market), ศูนย์อุตสาหกรรมสิ่งทอบนเครือข่าย (Garment Industry Portal), ศูนย์การส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (Tourism Portal) เป็นต้น รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น ตลาดการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ (National Exchange)

- **การวิจัยและพัฒนา**

สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสนับสนุนภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นการสร้างมาตรฐาน การคิดค้นนวัตกรรม การสร้างต้นแบบตัวอย่าง โครงการสาธิต โครงการนำร่องทั้งการวิจัยด้านเทคนิค ด้านธุรกิจ และด้านนโยบาย โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอยู่แล้วพัฒนาโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และจัดตั้งสถาบันเฉพาะทางเพื่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หากมีความเหมาะสมและจำเป็น นอกจากนี้รัฐควรจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมการบ่มเพาะ (Incubation) ธุรกิจใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนธุรกิจบ่มเพาะทางการเงินในธุรกิจที่มีความเสี่ยง (Venture Capital)

- **ฐานข้อมูล**

จัดทำฐานข้อมูลและเครือข่ายของฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน เพื่อให้บริการแก่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม และเพื่อผู้บริโภค รวมทั้งศึกษาแนวนโยบายการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา

- **มาตรฐาน**

สนับสนุนให้มีมาตรฐานทางเทคนิคและระบบที่จำเป็นต่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึง มาตรฐานการชำระเงิน, มาตรฐานเทคโนโลยีการเข้ารหัสและถอดรหัสข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Cryptography) รวมไปถึงการส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ โดยทั่วไปที่จะเป็นจุดขายที่สำคัญของสินค้าและบริการของไทย

- **ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย**

- จัดให้มีหน่วยงานกลางที่ค้ำประกันและมีประสิทธิภาพ ที่เป็นแกนกลางในการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศได้ตลอดเวลา รวมทั้งให้คำปรึกษาและประสานงานรักษาความมั่นคงและปลอดภัยของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ
- กำหนดให้มีการจัดระบบการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยในภาครัฐ ของฐานข้อมูลทางการค้า การเงิน และข้อมูลอื่นอันมีผลต่อความมั่นคงของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ ทั้งนี้รวมถึงการจัดให้มีหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Response Team) ในหน่วยงานหลักแต่ละแห่ง เพื่อเตรียมพร้อมและแก้ไขในกรณีที่มีการทำลายหรือความพยายามในการทำลายฐานข้อมูลและระบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและกระบวนการธุรกรรมในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

- **ด้านการต่างประเทศ**

- **ความร่วมมือ**
ร่วมมือกับประเทศ กลุ่มประเทศ ภูมิภาค และองค์กรระหว่างประเทศในการผลักดันพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสร้างกลไกภายในเพื่อเตรียมความพร้อมในการหารือ และเจรจาระหว่างประเทศ
- **กิจกรรมระหว่างประเทศ**
ดำเนินกิจกรรมระหว่างประเทศในอันที่จะผลักดันพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อขบวนการพัฒนาของประเทศไทยภายใต้กรอบความร่วมมือดังกล่าว เช่น การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของเอเปคในประเทศไทย รวมทั้งผลักดันให้มีกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีและเพื่อการสร้างฐานการค้าในภูมิภาคในระยะยาวต่อไป

ศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ชั้น 22 อาคารมหานครยิบซั่ม 539/2 ถนนศรีอยุธยา
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 642-5101.4
โทรสาร 642-5105
<http://www.ecommerce.or.th>

ภาคผนวก ค

ร่างพระราชบัญญัติการพาณิชย์ทางอิเล็กทรอนิกส์

(ฉบับภาษาไทย)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

กันภัย สัญญาสัมปทานหรืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ การร่วมทุนและรูปแบบต่าง ๆ ของการร่วมมือ ในทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรม ยกเว้น กิจกรรมที่จะได้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

“ระบบข้อมูล” หมายความว่า ระบบ เครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การรับส่งข้อมูลโดยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้มาตรฐานที่ได้ตกลงไว้ในการกำหนดรูปแบบของข้อมูลนั้น

“ผู้ส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นหรือถือว่าเป็นผู้ส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะมี การเก็บรักษาข้อมูลนั้น โดยบุคคลนั้นอาจจะส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง หรือมีการส่ง หรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อ กลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ผู้รับ” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ส่งประสงค์จะได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ไม่รวมถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่งส่ง รับหรือเก็บรักษาข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลอีกคนหนึ่งหรือบุคคลซึ่งให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ นั้น ๆ ภายหลังจากที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออกจากระบบข้อมูลของผู้ส่งและก่อนที่จะเข้าสู่ระบบข้อมูล ของผู้รับ

มาตรา 5 ภายใต้งบบังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 6 ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำ เป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดง ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นหนังสือหรือ หลักฐานเป็นหนังสือหรือเอกสารตามความในกฎหมายนั้น หากสามารถใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพื่อ การอ้างอิงในภายหลังได้

มาตรา 6 ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องลงลายมือชื่อของบุคคลผู้ทำหนังสือหรือหลักฐาน เป็นหนังสือหรือเอกสารใด ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีการลงลายมือชื่อเช่นนั้นแล้ว หาก

- (1) ได้มีการใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวบุคคลผู้ทำหนังสือ หลักฐานเป็นหนังสือหรือเอกสาร นั้น ๆ และแสดงได้ว่าบุคคลนั้นรับรองเนื้อความของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และ
- (2) วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้และเหมาะสมกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในขณะสร้าง หรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

มาตรา 7 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าวิธีการดังกล่าวในมาตรา 6 เป็นวิธีการที่เชื่อถือได้และ เหมาะสม หากเป็นวิธีการ

- (1) ที่คู่สัญญาได้ตกลงไว้ หรือ
- (2) ตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 8 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องนำเสนอหรือเก็บรักษาข้อมูลใดในรูปของเอกสาร ต้นฉบับ การนำเสนอหรือเก็บรักษาดังกล่าวอาจทำได้โดยการใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ หาก

(1) ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้สร้าง ข้อมูลดังกล่าวเสร็จสมบูรณ์ และ

(2) สามารถแสดงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นในภายหลังได้ เมื่อต้องมีการนำเสนอข้อมูลดังกล่าว ในการพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้พิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มี การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ของข้อมูล นอกเหนือไปจากการรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติมใด ๆ ซึ่งไม่มีผลต่อ ความถูกต้องของข้อมูลนั้น หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษาหรือการแสดงข้อมูล

ในการวินิจฉัยว่าวิธีการรักษาความถูกต้องของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เชื่อถือได้หรือไม่ เพียงใด ให้ พิจารณาถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นขึ้น

มาตรา 9 ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานเพียงเพราะเหตุ ว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ในการชี้แจงนำพยานหลักฐานของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ว่าจะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดนั้น ให้ พิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษาหรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะหรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่ง รวมทั้งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

มาตรา 10 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เก็บรักษาเอกสาร หรือข้อมูลใด เอกสารหรือข้อมูล นั้นอาจเก็บรักษาในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ หาก

(1) สามารถใช้เอกสารหรือข้อมูลนั้นเพื่อการอ้างอิงในภายหลังได้

(2) ได้เก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่สร้าง ส่งหรือได้รับ ข้อมูลนั้น หรือให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงข้อมูลที่สร้าง ส่งหรือได้รับให้ปรากฏอย่างถูกต้องได้ และ

(3) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถแสดงถึงตัวบุคคลผู้ส่งและผู้รับข้อมูลนั้น ตลอดจนวันที่ และเวลาที่ส่งหรือได้รับ

หน้าที่ในการรักษาเอกสารหรือข้อมูลข้างต้นไม่รวมถึงข้อมูลที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อให้ สามารถส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้

ในการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรานี้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ เอกสารหรือข้อมูล อาจกำหนดหลักเกณฑ์รายละเอียดเพิ่มเติมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อความตามมาตรา นี้ด้วยก็ได้

มาตรา 11 ในกรณีการก่อให้เกิดสัญญาณ เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น คำเสนอ คำสนองอาจกระทำโดยทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา 12 เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น การแสดงเจตนาและคำบอกกล่าว อาจกระทำโดยทางข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา 13 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่ง หากผู้ส่งได้ส่งข้อมูลนั้นด้วยตนเอง

ในระหว่างผู้ส่งและผู้รับ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่ง หากข้อมูลนั้นได้ส่งโดย

- (1) บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือ
- (2) ระบบข้อมูลของผู้ส่งหรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

ให้สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ

มาตรา 14 ในระหว่างผู้ส่งและผู้รับ ผู้รับมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งและ ดำเนินการใด ๆ ภายใต้ข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ หาก

(1) ผู้รับได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ผู้ส่งได้ตกลงไว้สำหรับการพิสูจน์ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นของผู้ส่ง หรือ

(2) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่ผู้ส่งใช้ ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของผู้ส่งซึ่งบุคคลนั้นได้ล่วงรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลนั้นกับผู้ส่งหรือตัวแทนของผู้ส่ง ทั้งนี้ ให้สันนิษฐานว่า กรณีได้เป็นไปตามอนุมาตรานี้แล้ว หากได้ มีการใช้วิธีการที่ผู้ส่งใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับ

(ก) นับแต่เวลาที่ผู้รับได้รับคำบอกกล่าวจากผู้ส่งว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับได้รับนั้นไม่ใช่ ของผู้ส่งและผู้รับมีเวลาพอสมควรที่จะดำเนินการแก้ไขตามที่จำเป็นเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ หรือ

(ข) ในกรณีตาม (2) ข้างต้น นับแต่เวลาที่ผู้รับได้รู้หรือควรจะรู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ไม่ใช่ของผู้ส่ง หากผู้รับได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้ตกลงไว้

มาตรา 15 ในกรณีที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งหรือถือว่าเป็นของผู้ส่งตามมาตรา 13 หรือผู้รับมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งตามมาตรา 14 วรรคแรก ในระหว่างผู้ส่งและผู้รับ ผู้รับ มีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นสิ่งที่ผู้ส่งประสงค์จะส่งและดำเนินการใด ๆ ภายใต้ข้อ สันนิษฐานดังกล่าวได้ เว้นแต่ผู้รับได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากการส่ง หากผู้รับได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้ตกลงไว้

มาตรา 16 ผู้รับมีสิทธิถือว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับแต่ละชุดเป็นข้อมูลที่แยกจากกัน และดำเนินการใด ๆ ภายใต้ข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ เว้นแต่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นจะซ้ำกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อีกข้อมูลหนึ่งและได้รับรู้หรือควรจะได้รู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซ้ำ หากผู้รับได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้ตกลงไว้

มาตรา 17 หากก่อนหรือในขณะที่มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเอง ผู้ส่งได้ร้องขอหรือตกลงกับผู้รับให้มีการตอบรับเพื่อแสดงว่าผู้รับได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว ให้บังคับตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่มีได้ตกลงกันให้ตอบรับในรูปแบบหรือโดยวิธีการใดโดยเฉพาะ การตอบรับอาจทำได้ด้วยการติดต่อสื่อสารจากผู้รับ ไม่ว่าจะโดยระบบข้อมูลที่ทำงานโดยอัตโนมัติหรือโดยวิธีอื่นใด หรือด้วยการกระทำใด ๆ ของผู้รับที่เพียงพอจะแสดงต่อผู้ส่งว่าผู้รับได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว

(2) ในกรณีที่ผู้ส่งกำหนดเงื่อนไขให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลต่อเมื่อมีการตอบรับ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิได้มีการส่งเลยจนกว่าผู้ส่งจะได้รับการตอบรับนั้นแล้ว

(3) ในกรณีที่ผู้ส่งมิได้กำหนดเงื่อนไขให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลต่อเมื่อมีการตอบรับและผู้ส่งมิได้รับการตอบรับนั้นภายในระยะเวลาที่ผู้ส่งกำหนดหรือที่ได้ตกลงไว้ หรือภายในระยะเวลาอันสมควร หากไม่มีระยะเวลาที่ได้กำหนดหรือตกลงไว้

(ก) ผู้ส่งอาจส่งคำบอกกล่าวให้ผู้รับทราบว่าผู้ส่งยังมิได้รับการตอบรับและกำหนดระยะเวลาพอสมควรที่ผู้ส่งจะต้องได้รับการตอบรับ และ

(ข) ในกรณีที่ผู้ส่งมิได้รับการตอบรับภายในระยะเวลาตาม (ก) อาจถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิได้มีการส่งเลย หรืออาจใช้สิทธิอื่นใดที่ผู้ส่งมีอยู่ หากได้บอกกล่าวให้แก่ผู้รับแล้ว

มาตรา 18 ในกรณีที่ผู้ส่งได้รับการตอบรับจากผู้รับ ให้สันนิษฐานว่าผู้รับได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องแล้ว ทั้งนี้ ข้อสันนิษฐานดังกล่าวมิได้แสดงว่าเนื้อหาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับได้รับถูกต้องตรงกับเนื้อหาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ส่งได้ส่งไปหรือไม่

มาตรา 19 ในกรณีที่การตอบรับแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับได้รับเป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคที่ผู้ส่งและผู้รับได้ตกลงหรือที่ระบุไว้ในมาตรฐานซึ่งใช้บังคับ ให้สันนิษฐานว่ากรณีได้เป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคนั้นแล้ว

มาตรา 20 เว้นแต่ผู้ส่งและผู้รับจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าได้มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่งหรือของบุคคลซึ่งได้ส่งข้อมูลนั้นในนามของผู้ส่ง

มาตรา 21 เว้นแต่ผู้ส่งและผู้รับจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น เวลาที่ผู้รับได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์คือเวลาดังต่อไปนี้

- (1) ในกรณีที่ผู้รับได้ระบบข้อมูลที่ประสงค์จะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
 - (ก) เมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่ผู้รับระบุไว้หรือ
 - (ข) เมื่อผู้รับได้เรียกดูข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แล้ว หากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ส่งไปยังระบบข้อมูลอื่นของผู้รับที่ไม่ใช่ระบบข้อมูลที่ผู้รับได้ระบุไว้
- (2) ในกรณีที่ผู้รับมิได้ระบบข้อมูลที่ประสงค์จะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับ

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแม้สถานที่ที่ระบบข้อมูลตั้งอยู่จะแตกต่างจากสถานที่ที่ถือว่าผู้รับได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามความในมาตรา 22

มาตรา 22 เว้นแต่ผู้ส่งและผู้รับจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าได้มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ สำนักงานทำการงานของผู้ส่งและได้มีการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ณ สำนักงานทำการงานของผู้รับ

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง

- (1) ในกรณีที่ผู้ส่งหรือผู้รับมีสำนักงานทำการงานหลายแห่ง สำนักงานทำการงานตามความในวรรคหนึ่งได้แก่สำนักงานที่เกี่ยวข้อที่สุดกับธุรกรรมที่เป็นพื้นฐานแห่งการส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือในกรณีที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิได้เกี่ยวข้องกับธุรกรรมใดโดยเฉพาะเจาะจง สำนักงานทำการงานดังกล่าว ได้แก่สำนักงานแห่งใหญ่ของผู้ส่งหรือผู้รับ
- (2) ในกรณีที่ผู้ส่งหรือผู้รับไม่มีสำนักงานทำการงาน ให้ถือว่าถิ่นที่อยู่ปกติของผู้นั้นเป็นสถานที่ส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับการส่งและรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการทางโทรเลข และโทรพิมพ์

มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐอาจกำหนดให้กิจกรรมทางพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐ กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 24 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 25 ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้กับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ง

ร่างพระราชบัญญัติการพาณิชย์ทางอิเล็กทรอนิกส์

(ฉบับภาษาอังกฤษ)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

(Draft)
The Electronic Commerce Act
B.E.

.....
.....
Whereas it is appropriate to promulgate a law regarding electronic commerce
.....
.....

Section 1 This Act shall be titled “Electronic Commerce Act B.E.”.

Section 2 This Act shall come into force and effect from the date following its publication in the Government Gazette.

Section 3 This Act shall apply to all data messages used in any commercial activities, including those involving governmental operation.

Section 4 In this Act,

“Data Message” shall mean information generated, sent, received, stored or processed by electronic or optical means, or any means which functions in similar manner in generating, sending, receiving, storing or processing information, including electronic data interchange, electronic mail, telegram and telex;

“Commercial Activity” shall mean any activity arising from all relationships of a commercial nature, whether contractual or not, including, but not limited to, sale, exchange of goods or services, lease, hire purchase, employment, ..., carriage of goods or passengers, ..., lending, guarantee, agency, brokerage, factoring, leasing, licensing, investment, service, banking, insurance, exploitation agreement or concession, joint venture and other forms of industrial or business cooperation, except for those activities prescribed in a royal decree;

“Information System” shall mean a system, equipment or instrument for generating, sending, receiving, storing or processing data messages;

“Electronic Data Interchange” shall mean the electronic transfer from computer to computer of information using an agreed standard to structure the information;

“Originator” shall mean a person by whom, or on whose behalf, a data message purports to have been sent or generated prior to storage; the person may send or generate the data message by himself, or have the data message sent or generated in his name

or on his behalf; it does not, however, include a person acting as an intermediary with respect to that data message;

“Addressee” shall mean a person who is intended by the originator to receive a data message, but does not include a person acting as an intermediary with respect to that data message;

“Intermediary” shall mean a person who, on behalf of another person, sends, receives or stores a data message, or provides services with respect to that data message, after the data message exits the information system of its originator and before it gets into the information system of the addressee.

Section 5 Subject to the provision of Section 6, where the law requires that an act shall be in writing, evidenced by a written document, or proved by a document, it shall be deemed that an act presented in a data message is in writing, evidenced by a written document, or proved by a document, in the meaning of the law, if the information contained in the data message is accessible so as to be usable for subsequent reference.

Section 6 Where the law requires a signature of the person who prepares the writing, written evidence or document, it shall be deemed that a data message contains such signature, if

- (1) a method is used to identify the person and to indicate that the person approves the content of such data message and endorses his authorship of the data message; and
- (2) the method is as reliable as was appropriate for the data message, at the time when it was generated or sent.

Section 7 It shall be presumed that a method as stated in Section 6 is reliable and appropriate, if the method is

- (1) agreed by the parties concerned, or
- (2) prescribed in a ministerial regulation.

Section 8 Where the law requires information to be presented or retained in its original form, that requirement is met by a data message if:

- (1) a reliable method is used to assure the integrity of the information from the time when it was first generated in its final form, and
- (2) when it is required that information be presented, that information is capable of being displayed.

The criteria for assessing the integrity of a data message shall be whether the information has remained complete and unaltered, apart from the addition of any endorsement and any change which arises in the normal course of communication, storage and display.

In assessing whether the method so used to assure the integrity of a data message is reliable, all circumstances including the purpose for which the data message was generated shall be taken into account.

Section 9 The admissibility as evidence of a data message shall not be denied on the sole ground that it is a data message.

In assessing the evidential weight of a data message, regard shall be had to the reliability of the manner in which, or the method by which, the data message was generated, stored or communicated, to the manner in which, or the method by which, its originator was identified, and to any other relevant factor.

Section 10 Where the law requires that certain documents or information be retained, that requirement is met by retaining data messages, provided that:

- (1) the information contained therein is accessible so as to be usable for subsequent reference;
- (2) that data message is retained in the format in which it was generated, sent or received, or in a format which can be demonstrated to represent accurately the information generated, sent or received; and
- (3) such information is retained as enables the identification of the origin and destination of a data message and the date and time when it was sent or received.

The aforesaid obligation to retain documents or information does not extend to any information the sole purpose of which is to enable the message to be sent or received.

In retaining documents or information in accordance with this Section, the relevant governmental authority may prescribe any further regulation to fulfil the detail so long as such regulation does not conflict with the provisions of this Section.

Section 11 In the context of contract formation, unless otherwise agreed by the parties, an offer and the acceptance of an offer may be expressed by means of data messages.

Section 12 Unless otherwise agreed by the parties, a declaration of will or other statement may be expressed by means of data messages.

Section 13 A data message is that of the originator if it was sent by the originator itself.

As between the originator and the addressee, a data message shall be deemed that of the originator if it was sent by:

- (1) a person who had the authority to act on behalf of the originator in respect of that data message; or
- (2) an information system programmed by, or on behalf of, the originator to operate automatically.

Section 14 As between the originator and the addressee, an addressee is entitled to regard a data message as being that of the originator, and to act on that presumption, if:

- (1) the addressee properly applied a procedure previously agreed to by the originator for the purpose of ascertaining whether the data message was that of the originator; or
- (2) the data message as received by the addressee resulted from the actions of a person whose relationship with the originator or with any agent of the originator enabled that person to gain access to a method used by the originator to identify data messages as its own; it shall be presumed that the data message resulted from the actions of such person in accordance with this sub-section, if the method which has been used by the originator to identify data messages as its own was applied to the data message.

The provisions of paragraph hereabove shall not apply:

- (a) as of the time when the addressee has both received notice from the originator that the data message is not that of the originator, and had reasonable time to perform any necessary rectification with respect to that data message; or
- (b) in the case prescribed in (2) hereabove, at any time when the addressee knew or should have known, had it exercised reasonable care or used any agreed procedure, that the data message was not that of the originator.

Section 15 Where a data message is that of the originator or is deemed to be that of the originator according to Section 13, or the addressee is entitled to deem that a data message is that of the originator according to Section 14 paragraph one, as between the originator and the addressee, the addressee is entitled to regard the data message as received as being what the originator intended to send, and to act on that assumption, unless the addressee knew or should have known that the transmission resulted in error in the data message as received, had the addressee exercised reasonable care or used any agreed procedure.

Section 16 The addressee is entitled to regard each set of data messages received as a separate data message and to act on that assumption, except to the extent that it duplicates another data message and the addressee knew or should have known, had it exercised reasonable care or used any agreed procedure, that the data message was a duplicate.

Section 17 Where, on or before sending a data message, by means of that data message, the originator has requested or has agreed with the addressee that receipt of the data message by the addressee be acknowledged, then the following rules shall apply:

- (1) where the originator has not agreed with the addressee that the acknowledgement be given in a particular form or by a particular method, an acknowledgement may be given by any communication by the addressee, automated or otherwise, or by any conduct of the addressee,

sufficient to indicate to the originator that the data message has been received;

- (2) where the originator has stated that the data message is conditional on receipt of the acknowledgement, the data message is treated as though it has never been sent, until the acknowledgement is received;
- (3) where the originator has not stated that the data message is conditional on receipt of the acknowledgement, and the acknowledgement has not been received by the originator within the time specified or agreed or, if no time has been specified or agreed, within a reasonable time:
 - (a) the originator may give notice to the addressee stating that no acknowledgement has been received and specifying a reasonable time by which the acknowledgement must be received, and
 - (b) if the acknowledgement is not received within the time specified in (a) hereabove, the originator may, upon notice to the addressee, treat the data message as though it had never been sent, or exercise any other rights it may have.

Section 18 Where the originator receives the addressee's acknowledgement of receipt, it is presumed that the related data message was received by the addressee. That presumption does not imply that the data message corresponds to the data message received.

Section 19 Where the received acknowledgement states that the related data message met technical requirements, either agreed upon or set forth in applicable standards, it is presumed that those requirements have been met.

Section 20 Unless otherwise agreed between the originator and the addressee, the dispatch of a data message is deemed to occur when it enters an information system outside the control of the originator or of the person who sent the data message on behalf of the originator.

Section 21 Unless otherwise agreed between the originator and the addressee, the time of receipt of a data message is determined as follows:

- (1) if the addressee has designated an information system for the purpose of receiving data messages, receipt occurs:
 - (a) at the time when the data message enters the designated information system; or
 - (b) at the time when the data message is received by the addressee if the data message is sent to an information system of the addressee that is not the designated information system;
- (2) if the addressee has not designated an information system for the purpose of receiving data messages, receipt occurs at the time when the data message enters an information system of the addressee.

The provisions of this Section shall apply notwithstanding that the place where the information system is located may be different from the place where the data message is deemed to be received by the addressee according to Section 22.

Section 22 Unless otherwise agreed between the originator and the addressee, a data message is deemed to be dispatched at the place where the originator has its place of business, and is deemed to be received at the place where the addressee has its place of business.

For the purpose of the provisions of paragraph one hereabove,

- (1) if the originator or the addressee has more than one place of business, the place of business is that which has the closest relationship to the underlying transaction, or where there is no underlying transaction, the principal place of business of the originator or the addressee, as the case may be;
- (2) if the originator or the addressee does not have a place of business, the place of dispatch or receipt of the data message shall be the habitual residence of the originator or the addressee, as the case may be.

The provisions of this Section shall not apply to the dispatch or receipt of a data message by means of telegram and telex.

Section 23 A governmental authority may provide that a commercial activity involving governmental operation may be conducted by means of a data message, provided that the data message conforms to the regulation and method prescribed in a ministerial regulation of such authority.

Section 24 The Minister of Commerce and the Minister of Justice shall be in charge of this Act, and shall be empowered to issue ministerial regulation to implement this Act.

Section 25 This Act shall apply to any data message generated, sent, received, stored or processed prior to the effective date of this Act.

Counter-signed

Prime Minister

ภาคผนวก จ
ร่างพระราชบัญญัติลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

เหตุผล

เนื่องด้วยความก้าวหน้าของสารสนเทศในปัจจุบัน ทำให้มีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กันอย่างแพร่หลาย อันทำให้การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อกำกับหรือประกอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แพร่หลายตามไปด้วย เพื่อให้การใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นที่น่าเชื่อถือ เช่นเดียวกับการลงลายมือชื่อแบบธรรมดา สมควรวางหลักเกณฑ์และวิธีการที่เชื่อถือได้ในการสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถระบุตัวบุคคลผู้ลงลายมือชื่อและที่แสดงว่าบุคคลนั้นเห็นชอบด้วยกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์กำกับหรือประกอบ กับสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัย รวมทั้งลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น และโดยที่ลายมือชื่อดิจิทัลเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัยซึ่งใช้เทคโนโลยีสูงและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดในปัจจุบัน สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในรายละเอียดเกี่ยวกับลายมือชื่อดิจิทัลโดยเฉพาะให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากลที่นานาประเทศถือปฏิบัติ ทั้งในเรื่องการสร้างลายมือชื่อดิจิทัล การรับรอง ใบรับรอง ผู้ประกอบการรับรอง รวมทั้งองค์กรที่นอกจากจะทำหน้าที่ในการกำกับหรือประกอบใบรับรองแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาการทางเทคโนโลยีเพื่อให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ใช้ในการสร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพตลอดเวลาโดยใกล้ชิดอีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“ลายมือชื่อดิจิทัล” หมายความว่า ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นโดยการนำ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาแปลงเป็นตัวเลขและนำไปใช้กับระบบกุญแจคู่ โดยนำไปคำนวณร่วมกับ กุญแจส่วนตัวของผู้ลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ในลักษณะที่สามารถจะใช้กุญแจ สาธารณะของผู้ลงลายมือชื่อตรวจสอบได้ว่า ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้สร้างขึ้นโดยกุญแจ ส่วนตัวของผู้ลงลายมือชื่อนั้นหรือไม่ และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดังกล่าวได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงภายหลังการลงลายมือชื่อหรือไม่

“กุญแจคู่” หมายความว่า กุญแจส่วนตัวและกุญแจสาธารณะในระบบรหัสแบบ อสมมาตรซึ่งได้สร้างขึ้นโดยวิธีการที่ทำให้กุญแจส่วนตัวมีความสัมพันธ์ในทางคณิตศาสตร์กับ กุญแจสาธารณะในลักษณะที่สามารถใช้กุญแจสาธารณะตรวจสอบได้ว่าลายมือชื่อดิจิทัลได้สร้างขึ้น โดยใช้กุญแจส่วนตัวนั้นหรือไม่

“กุญแจส่วนตัว” หมายความว่า กุญแจที่ใช้ในการสร้างลายมือชื่อดิจิทัล

“กุญแจสาธารณะ” หมายความว่า กุญแจที่ใช้ในการตรวจสอบลายมือชื่อดิจิทัล

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

“ผู้ประกอบการรับรอง” หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการหรือธุรกิจเกี่ยวกับการ รับรองกุญแจคู่หรือกุญแจสาธารณะซึ่งสัมพันธ์กับตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่อดิจิทัล และ การดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้

“ใบรับรอง” หมายความว่า ใบรับรองในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ออกโดย ผู้ประกอบการรับรอง ตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ถือใบรับรอง” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบรับรองจากผู้ประกอบการรับรอง และได้รับการระบุในใบรับรองว่าเป็นเจ้าของกุญแจคู่ที่มีกุญแจสาธารณะตามรายการที่ระบุในใบ รับรอง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับการประกอบการรับรอง ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับการประกอบการรับ รองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกำกับการ ประกอบการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในกรณีที่บุคคลพึงลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าได้มีการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถระบุตัวบุคคลผู้ลงลายมือชื่อในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และแสดงได้ด้วยว่าบุคคลนั้นเห็นชอบกับข้อความที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั้งเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้และที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการลงลายมือชื่อนั้น ให้ถือว่าบุคคลนั้นลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว และลายมือชื่อนั้นไม่พึงถูกจำกัดหรือถูกปฏิเสธผลทางกฎหมายเพียงเพราะเหตุที่เป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

การพิจารณาถึงวิธีการที่เชื่อถือได้และที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมกรณีที่มีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้ง

- (๑) คุณลักษณะและประสิทธิภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (๒) ความเป็นไปได้ที่จะใช้วิธีการอื่น รวมถึงค่าใช้จ่ายในการนำวิธีการอื่นนั้นมาใช้
- (๓) ลักษณะของกิจการและธุรกรรมที่มีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (๔) ความสำคัญของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (๕) ประเพณีและทางปฏิบัติทางการค้าที่เกี่ยวกับกิจการและธุรกรรมที่มีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๗ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ใดที่มีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า

- (๑) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงนับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่อเป็นต้นมา

(๒) ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นของบุคคลผู้ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
นั้น และ

(๓) บุคคลนั้นลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น โดยมีเจตนาที่จะให้เป็นการลง
ลายมือชื่อของตนเอง

ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัยตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเฉพาะตัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและอยู่
ในความควบคุมของบุคคลนั้นโดยเฉพาะในขณะที่สร้าง

(๒) ลายมือชื่อดิจิทัลที่มีการรับรองจากผู้ประกอบการรับรองที่ได้รับอนุญาตจาก
คณะกรรมการตามที่กล่าวในหมวด ๒ ของพระราชบัญญัตินี้

(๓) ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นโดยใช้วิธีการและกระบวนการตามที่คู
กรณีตกลงกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีการลงลายมือชื่อ
อิเล็กทรอนิกส์นั้น

(๔) ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเดียวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตาม
(๑)ถึง(๓) ซึ่งกำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๒

ลายมือชื่อดิจิทัล

ส่วนที่ ๑

หน้าที่ของผู้ถือใบรับรอง

มาตรา ๘ ผู้ขอให้ผู้ประกอบการรับรองออกใบรับรอง ต้องทำคำขอยื่นต่อผู้
ประกอบการรับรอง พร้อมทั้งเปิดเผยข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญรวมทั้งข้อเท็จจริงที่พึงต้อง
แสดงในใบรับรอง ตามความเป็นจริงแก่ผู้ประกอบการรับรอง

คำขอจะกระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๙ เมื่อมีการออกใบรับรองให้แก่ผู้ขอใบรับรองตามมาตรา ๑๖ แล้ว ถ้าผู้
ขอใบรับรองได้นำใบรับรองออกแสดงหรือยินยอมให้มีการนำใบรับรองออกแสดงแก่บุคคลอื่น
หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นที่เข้าใจได้ว่าตนได้แสดงความเห็นชอบกับใบรับรองในขณะที่ได้รับ
แจ้งรายการในใบรับรอง ให้ถือว่าผู้ขอใบรับรองยอมรับใบรับรองนั้นแล้ว

เมื่อผู้ขอใบรับรองได้ยอมรับใบรับรองตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าผู้ขอใบรับ

รองซึ่งเป็นผู้ที่ถูกระบุชื่อในใบรับรองแล้วยอมรับด้วยว่าตนถือกุญแจส่วนตัวที่สัมพันธ์กับกุญแจ
สาธารณะที่ระบุใบรับรองนั้นและยอมรับรายการตามที่แสดงในใบรับรองว่าเป็นความจริง

มาตรา ๑๐ ผู้ถือใบรับรองตามมาตรา ๙ มีหน้าที่ต้องใช้ความระมัดระวังตามสม
ควรเช่นวิญญูชนผู้ประกอบธุรกรรมนั้นพึงใช้ในการดูแลรักษากุญแจส่วนตัวซึ่งสัมพันธ์กับกุญแจ
สาธารณะที่ถูกระบุในใบรับรอง กับทั้งต้องไม่เปิดเผยกุญแจส่วนตัวให้บุคคลอื่นใดซึ่งมิใช่ผู้รับ
มอบอำนาจให้สร้างลายมือชื่อดิจิทัลของผู้ถือใบรับรองนั้น และให้มีหน้าที่เช่นว่านั้นตลอดไปจน
สิ้นอายุใบรับรอง แม้จะอยู่ระหว่างที่ใบรับรองถูกพักการใช้ก็ตาม

มาตรา ๑๑ ผู้ถือใบรับรองหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถือใบรับรองต้องร้อง
ขอต่อผู้ประกอบการรับรองให้ผู้ประกอบการรับรองพักการใช้ใบรับรองหรือเพิกถอนใบรับรอง
โดยเร็วที่สุด ถ้าปรากฏว่ากุญแจส่วนตัวที่คู่กับกุญแจสาธารณะที่ระบุในใบรับรองสูญหาย
ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ ถูกล่วงรู้โดยวิธีอื่น หรือเหตุอื่นที่ทำให้กุญแจส่วนตัว
เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๒

ผู้ประกอบการรับรองและหน้าที่ของผู้ประกอบการรับรอง

มาตรา ๑๒ ผู้ประกอบการรับรองต้องใช้ระบบที่เชื่อถือได้และบำรุงรักษาระบบ
นั้นในการประกอบการรับรอง

ระบบที่เชื่อถือได้ต้องเป็นระบบที่ใช้วิธีการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ที่
ทำให้การประกอบการรับรองพ้นจากการถูกล่วงล้ำหรือถูกนำไปใช้โดยไม่ถูกต้อง แต่สามารถ
ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคง ได้ผลที่สอดคล้องกับภารกิจ ทั้งเป็นไปตามกระบวนการที่ให้ความ
ปลอดภัยในระดับที่ยอมรับได้ด้วย

○ มาตรา ๑๓ ผู้ประกอบการต้องมีใบรับรองของตนเองที่ออกตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๔ ผู้ประกอบการรับรองต้องเปิดเผยสิ่งต่อไปนี้

(๑) ใบรับรองของตนเองที่ระบุถึงกุญแจสาธารณะอันสัมพันธ์กับกุญแจส่วนตัว
ที่ผู้ประกอบการรับรองจะนำมาใช้ในการลงลายมือชื่อดิจิทัลในใบรับรองที่ตนจะออกให้ผู้ขอใบรับ
รอง

(๒) คำชี้แจงทางปฏิบัติในการประกอบการรับรอง ถ้ามี

(๓) คำบอกกล่าวในกรณีที่ใบรับรองของตนเองถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอน

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (2 กุมภาพันธ์ 2543)

(๔) ข้อเท็จจริงอย่างอื่นที่เป็นสาระสำคัญและกระทบถึงความน่าเชื่อถือของใบรับรองที่ผู้ประกอบการรับรองออกให้แก่ผู้ขอใบรับรอง หรือความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการรับรองเอง

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่เกิดเหตุที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบที่เชื่อถือได้ตาม มาตรา ๑๒ หรือต่อใบรับรองของผู้ประกอบการรับรอง ผู้ประกอบการรับรองต้องแจ้งแก่บุคคลซึ่งจะได้รับผลกระทบจากเหตุดังกล่าวโดยไม่ชักช้า หรือหากมีการกำหนดวิธีการแก้ไขเหตุที่เกิดขึ้นไว้แล้วในคำชี้แจงทางปฏิบัติในการประกอบการรับรอง ก็ให้ดำเนินการแก้ไขไปตามนั้น

มาตรา ๑๖ ผู้ประกอบการรับรองจะออกใบรับรองให้แก่ผู้ขอใบรับรอง เมื่อผู้ขอใบรับรองมีคุณสมบัติ ซึ่งผู้ขอใบรับรองสร้างเอง หรือผู้ประกอบการรับรองสร้างให้ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) ผู้ขอใบรับรองได้ปฏิบัติตามคำชี้แจงทางปฏิบัติในการประกอบการรับรอง ตามที่กล่าวในมาตรา ๑๔ (๒) แล้ว หรือ

(๒) ในกรณีที่ผู้ประกอบการรับรองไม่ได้จัดทำคำชี้แจงทางปฏิบัติในการประกอบการรับรอง เมื่อผู้ประกอบการรับรองเป็นที่พอใจว่า

(ก) ผู้ขอใบรับรองเป็นบุคคลที่พึงถูกระบุในใบรับรองจริง

(ข) ถ้าผู้ขอใบรับรองดำเนินการร้องขอโดยผู้แทนหรือตัวแทน ผู้แทนหรือตัวแทนดังกล่าวได้รับมอบอำนาจให้ถือกุญแจส่วนตัวและให้ร้องขอให้ระบุกุญแจสาธารณะที่สัมพันธ์กันในใบรับรองได้

(ค) ข้อความที่จะแสดงในใบรับรองนั้นถูกต้อง

(ง) ผู้ขอใบรับรองมีสิทธิโดยชอบที่จะถือกุญแจส่วนตัวที่สัมพันธ์กับกุญแจสาธารณะที่จะระบุในใบรับรอง

(จ) กุญแจสาธารณะที่จะระบุในใบรับรอง สามารถใช้ตรวจสอบลายมือชื่อดิจิทัลที่ผู้ขอใบรับรองนำกุญแจส่วนตัวมาใช้กำกับได้

มาตรา ๑๗ ใบรับรองอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อผู้ประกอบการรับรองและชื่อผู้ถือใบรับรอง
- (2) วิธีการที่ใช้ในการสร้างลายมือชื่อดิจิทัลของผู้ถือใบรับรองและผู้ประกอบการ
- (3) กุญแจสาธารณะของผู้ถือใบรับรอง
- (4) วันเวลาที่เริ่มและสิ้นสุดของการใช้ใบรับรอง
- (5) ข้อจำกัดการใช้กุญแจสาธารณะ ในกรณีที่มีข้อจำกัดดังกล่าว
- (6) ลายมือชื่อดิจิทัลของผู้ประกอบการรับรอง

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (2 กุมภาพันธ์ 2543)

มาตรา ๑๘ เมื่อออกใบรับรองให้แก่ผู้ขอใบรับรองแล้ว ให้ถือว่าผู้ประกอบการรับรองได้รับรองว่าใบรับรองนั้นได้ออกตามขั้นตอนและเงื่อนไขที่ปรากฏในคำชี้แจงทางปฏิบัติในการประกอบการรับรองของผู้ประกอบการรับรอง

ในกรณีที่ผู้ประกอบการรับรองไม่ได้จัดทำคำชี้แจงตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้ประกอบการรับรองได้รับรอง สิ่งต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบการรับรองได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการออกใบรับรองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ทุกประการแล้ว

(๒) ผู้ซึ่งถูกระบุชื่อในใบรับรองเป็นผู้ถือกุญแจส่วนตัวที่สัมพันธ์กับกุญแจสาธารณะที่ระบุในใบรับรอง

(๓) กุญแจสาธารณะที่ระบุในใบรับรองและกุญแจส่วนตัวที่ผู้ซึ่งถูกระบุชื่อในใบรับรองถือเป็นกุญแจคู่ที่ถูกต้อง

(๔) ข้อความที่แสดงในใบรับรองถูกต้อง เว้นแต่ผู้ประกอบการรับรองได้กล่าวในใบรับรองว่าตนไม่ยืนยันความถูกต้องของข้อมูลบางประการ

(๕) ไม่เป็นที่ปรากฏแก่ผู้ประกอบการรับรองในขณะออกใบรับรองว่ามีเหตุที่อาจจะทำให้คำรับรองตาม (๑) ถึง (๔) ไม่เป็นความจริง

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบการรับรองต้องเก็บรักษาใบรับรองและรายการใบรับรองที่ได้พักใช้หรือเพิกถอนเป็นเวลาอย่างน้อยห้าปีนับแต่วันที่ถูกพักใช้หรือเพิกถอนหรือนับแต่ใบรับรองหมดอายุตามที่ระบุในใบรับรอง

ส่วนที่ ๓

การพักใช้และการเพิกถอนใบรับรอง

มาตรา ๒๐ เว้นแต่ผู้ประกอบการรับรองและผู้ถือใบรับรองตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้ประกอบการรับรองพักใช้ใบรับรองโดยพลันเมื่อได้รับคำขอจากผู้ถือใบรับรองหรือจากผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถือใบรับรอง

มาตรา ๒๑ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงรายการในใบรับรองโดยมิชอบ หรือปรากฏเหตุอื่นที่ทำให้ใบรับรองขาดความน่าเชื่อถือ ผู้ประกอบการรับรองอาจพักใช้ใบรับรองไว้เป็นระยะเวลาไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมงก็ได้

เมื่อได้พักใช้ใบรับรองตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ประกอบการรับรองแจ้งให้ผู้ถือใบรับรองหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถือใบรับรองทราบโดยพลัน

มาตรา ๒๒ ให้ผู้ประกอบการรับรองเพิกถอนใบรับรองในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อได้รับคำขอจากผู้ถือใบรับรองหรือจากผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถือ

ใบรับรอง

(๒) เมื่อได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าผู้ถือใบรับรองตาย หรือในกรณีที่ผู้ถือใบรับรองเป็นนิติบุคคล นิติบุคคลนั้นเลิกกิจการแล้ว

(๓) เมื่อปรากฏต่อผู้ประกอบการรับรองว่า

(ก) ข้อเท็จจริงในสาระสำคัญที่กล่าวในใบรับรองไม่เป็นความจริง

(ข) มีการปฏิบัติที่ไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขในการออกใบรับรอง หรือ

(ค) เกิดเหตุอันมีลักษณะตามมาตรา ๑๑ แก่ผู้แจ้งส่วนตัวของผู้ประกอบการรับรอง หรือระบบที่เชื่อถือได้ของผู้ประกอบการรับรอง

นอกจากกรณีตามที่กล่าวใน (๒) เมื่อเพิกถอนใบรับรองแล้ว ผู้ประกอบการรับรองจะต้องแจ้งให้ผู้ถือใบรับรองทราบโดยพลัน

มาตรา ๒๓ ก่อนพักการใช้หรือเพิกถอนใบรับรองตามคำขอตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๒ (๑) ผู้ประกอบการรับรองต้องตรวจสอบให้แน่ชัดว่าผู้ขอเป็นบุคคลเดียวกับผู้ซึ่งถูกระบุชื่อในใบรับรองหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๒๔ เมื่อได้พักใช้หรือเพิกถอนใบรับรองแล้ว ผู้ประกอบการรับรองต้องประกาศเผยแพร่แก่สาธารณชนถึงการพักใช้หรือเพิกถอนใบรับรองนั้นตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด หรือตามคำสั่งแจ้งทางปฏิบัติในการประกอบการรับรองที่ผู้ประกอบการรับรองกำหนดขึ้น

ส่วนที่ ๔

ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการรับรอง

มาตรา ๒๕ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบในระหว่างผู้ประกอบการรับรองกับผู้ถือใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่คู่มือทั้งสองฝ่ายตกลงกัน เว้นแต่ที่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ประกอบการรับรองอาจจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดชอบอันเกิดจากเหตุบกพร่อง หรือผิดพลาดในรายการที่ระบุในใบรับรอง หรือเหตุขัดข้องในระบบที่เชื่อถือได้ของผู้ประกอบการรับรองตามมาตรา ๑๒ เว้นแต่เหตุดังกล่าวเกิดจากกลฉ้อฉลหรือประมาทเลินเล่อของตน

มาตรา ๒๗ ผู้ประกอบการรับรองต้องรับผิดชอบใช้คำสินไหมทดแทน ให้แก่บุคคลที่เชื่อถือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลายมือชื่อดิจิทัลกำกับ หรือเชื่อถือรายการในใบรับรองเพื่อความเสียหายที่บุคคลนั้นได้รับอัน เนื่องมาจากความไม่สมบูรณ์หรือไม่ถูกต้องของลายมือชื่อดิจิทัลหรือรายการในใบรับรอง เว้นแต่โดยพฤติการณ์แวดล้อม บุคคลนั้นไม่สมควรเชื่อถือลายมือชื่อดิจิทัลหรือรายการในใบรับรองนั้น

พฤติการณ์แวดล้อมตามวรรคหนึ่ง รวมถึงพฤติการณ์ดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) ข้อเท็จจริงที่บุคคลนั้นรู้หรือควรจะรู้ว่าลายมือชื่อดิจิทัลดังกล่าวถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือถูกนำมาใช้โดยไม่ได้รับความยินยอมของเจ้าของลายมือชื่อ หรือรู้หรือควรจะรู้ว่ารายการในใบรับรองถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข

(๒) การดำเนินการที่เหมาะสมของบุคคลนั้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของลายมือชื่อดิจิทัล หรือรายการในใบรับรองตามข้อตกลงหรือตามที่อยู่ประกอบการรับรองกำหนด

(๓) ความสำคัญของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัล และกิจการและธุรกรรมที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัลนั้น

(๔) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งเชื่อถือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการลงลายมือชื่อดิจิทัลและผู้ซึ่งถูกระบุชื่อในใบรับรองว่าเป็นเจ้าของลายมือชื่อ

(๕) ประเพณีหรือทางปฏิบัติทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของการใช้ลายมือชื่อดิจิทัลนั้น

ส่วนที่ ๕

ใบรับรองต่างประเทศและลายมือชื่อดิจิทัลต่างประเทศ

มาตรา ๒๘ ใบรับรองที่ออกโดยผู้ประกอบการรับรองในต่างประเทศ ให้ถือว่ามีผลเช่นเดียวกับใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หากวิธีปฏิบัติในการออกใบรับรองในต่างประเทศมีความน่าเชื่อถือไม่น้อยกว่าวิธีปฏิบัติในการออกใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่ขัดกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดเกี่ยวกับใบรับรองที่ออกโดยผู้ประกอบการรับรองต่างประเทศ

มาตรา ๒๙ ลายมือชื่อดิจิทัลที่สร้างขึ้นโดยใช้ใบรับรองที่ออกโดยผู้ประกอบการรับรองต่างประเทศ ตามมาตรา ๒๘ ให้ถือว่ามีผลเช่นเดียวกับลายมือชื่อดิจิทัลตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓
การกำกับและการประกอบกำรรับรอง

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการกำกับการประกอบกำรรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการกำกับการประกอบกำรรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรียกโดยย่อว่า “ก.ก.ช.” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีอีกจำนวนหกคน เป็นกรรมการ โดยในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านนิติศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (๒) กำหนดอัตราค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอ การพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ประกอบการ
- (๓) วางระเบียบกำหนดมาตรฐานด้านเทคนิคเกี่ยวกับการประกอบกำรรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (๔) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองผู้ประกอบการรับรองจากต่างประเทศ ใบรับรองจากต่างประเทศ และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างประเทศ
- (๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือสิ่งใดมาประกอบการพิจารณา
- (๖) กำหนดมาตรการอันจำเป็นเพื่อให้การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- (๗) กำหนดนโยบายการบริหาร และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน
- (๘) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกาศเผยแพร่แก่สาธารณชนถึงการพักใช้หรือเพิกถอนใบรับรองของผู้ประกอบการรับรอง

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงานและข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานของสำนักงาน รวมถึงระเบียบข้อบังคับด้านการเงิน

(๑๐) ออกระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับเกี่ยวกับการพนักงาน ระบบพนักงาน สัมพันธ์ การบรรจุแต่งตั้งถอดถอน และวินัยพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน การกำหนดเงินเดือนและเงินอื่น ๆ รวมตลอดถึงการสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ

(๑๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมดูแล การดำเนินงานและบริหารงานทั่วไปของสำนักงาน

(๑๒) กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์อื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งได้รับเลือกตั้ง หรือเป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๓๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งใหม่ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอย่างร้ายแรง
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) เป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๓๒

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๔ ให้ดำเนินการแต่งตั้งแทนใหม่ภายในหกสิบวัน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แต่งตั้งแทนให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๓๖ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น เสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๗ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ใดมีส่วนได้เสียใด ๆ ในเรื่องที่ พิจารณา ห้ามมิให้เข้าร่วมพิจารณาในเรื่องนั้น

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๓๖ มาใช้ บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการ ได้รับประโยชน์ ตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงาน

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมี อำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือสิ่งใดมา ประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒

สำนักงานคณะกรรมการกำกับการประกอบกรรรับรอง

มาตรา ๔๑ ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานคณะกรรมการกำกับการ ประกอบกรรรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยให้เป็นหน่วยงาน ในกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีระบบงานที่แตกต่างจากระบบ ราชการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวภายใต้นโยบายของคณะกรรมการ ในกรณีจำเป็น จะให้มีสำนัก งานสาขา ณ ที่ใดก็ได้

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (2 กุมภาพันธ์ 2543)

มาตรา ๔๒ ให้สำนักงานมีวัตถุประสงค์ในการกำกับผู้ประกอบการรับรองและศึกษา วิเคราะห์ และประเมินการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในธุรกรรมและกิจการทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่หลักดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในธุรกรรมและกิจการทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐ รวมทั้งการประกอบการรับรองและใบรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเสนอผลการศึกษา วิเคราะห์และประเมินดังกล่าวต่อคณะกรรมการ
- (๒) สำรวจ ศึกษาและวิเคราะห์ทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวางเป้าหมาย นโยบาย และจัดทำแผน โครงการ และมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๓) ออกใบอนุญาต รับขึ้นทะเบียน ผู้ประกอบการรับรองแต่ละประเภทตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๔) ประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรอื่น ที่กำกับดูแลการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (๕) รับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือตามที่คณะกรรมการและสำนักงานกำหนด
- (๖) ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต
- (๗) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ
- (๘) กระทำการอื่นใดเกี่ยวกับการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๙) เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่บังคับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่นานาประเทศถือปฏิบัติ
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๓ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔๒ ให้สำนักงานมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้ทูลให้

(๒) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

(๓) จัดให้มีและให้ทุนสนับสนุนการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในธุรกรรมและกิจการ

(๔) กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้ดำเนินการใด ๆ ที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(๖) ว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลทำกิจการที่อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(๗) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การกู้ยืมเงินตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบการของผู้ประกอบการรับรอง เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชีเอกสาร หลักฐาน หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาประกอบการพิจารณาได้ ทั้งนี้ต้องใช้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งนั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบการรับรองที่ได้รับอนุญาต หรือผู้แทนของผู้ประกอบการรับรองที่ได้รับอนุญาตกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขใบอนุญาต ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้โดยจงใจ ให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาต และปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบการรับรองไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งเพิกถอนคำสั่งหรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร แต่ในกรณีที่มีคำสั่งเพิ่มระยะเวลาดังกล่าวนั้นจะเพิ่มได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๔๖ คำสั่งของผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๕ ใหุ้ทธธณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่คณะกรรมการจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๘ สำนักงานมีผู้อำนวยการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีหน้าที่บริหารงานของสำนักงานตามมาตรา ๔๒ และดำเนินงานอื่น ๆ ตามนโยบายและมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๔๙ ให้ผู้อำนวยการอยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการโดยอนุโลมและให้ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐

มาตรา ๕๐ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้สามารถปฏิบัติงานเต็มเวลาให้แก่สำนักงาน
- (๒) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือเป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นหรือของส่วนราชการท้องถิ่น
- (๔) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการรับรอง

มาตรา ๕๑ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงานประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (2 กุมภาพันธ์ 2543)

- (๒) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๓) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ
- (๔) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน

มาตรา ๕๒ บรรดารายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๕๓ มิให้นำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยและการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มาใช้บังคับกับผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน

มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมกับกิจการของสำนักงาน และจัดให้มีการสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๕๕ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานและเสนอผลรายงานการสอบบัญชีต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับจากวันสิ้นปีบัญชี

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดจัดพิมพ์โฆษณาหรือแสดงให้ปรากฏ หรือกระทำการอย่างใด ๆ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนหรือบุคคลอื่นได้รับใบรับรอง โดยรู้หรือควรรู้ว่าผู้ประกอบการรับรองไม่ได้ออกใบรับรองนั้น หรือออกใบรับรองนั้นให้โดยปราศจากคำขอหรือความยินยอมของผู้ซึ่งถูกระบุชื่อในใบรับรองว่าเป็นเจ้าของลายมือชื่อดิจิทัล หรือออกใบรับรองนั้นโดยผู้ซึ่งถูกระบุชื่อในใบรับรองมิได้มีตัวตนอยู่จริง หรือใบรับรองนั้นถูกפקใช้หรือเพิกถอนแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๗ ผู้ใดแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ผู้ประกอบการรับรอง หรือปกปิดข้อความจริงที่เป็นสาระสำคัญมิให้ผู้ประกอบการรับรองล่วงรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งใบรับรอง หรือเพื่อให้มีการพักใช้หรือเพิกถอนใบรับรอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในความผิดนั้นด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการกระทำการนั้นด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๙ ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ในระหว่างที่ยังไม่มีการตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับและการประกอบการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและการประกอบการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ทำหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและการประกอบการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และให้ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและการประกอบการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

Filename:ES draft NITC1.1.doc

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (2 กุมภาพันธ์ 2543)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายเดชา ล้วน โท
วัน เดือน ปีเกิด	30 พฤษภาคม พ.ศ. 2514
ประวัติการศึกษา	ปริญญาบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2536
ประสบการณ์ทำงาน	ปี 2536-2537 ตำแหน่ง Junior Auditor บริษัท สำนักงาน เอสจีวี-ณ ถกลาง จำกัด ปี 2537-2538 ตำแหน่ง Semi Senior Auditor บริษัท สำนักงาน เอสจีวี-ณ ถกลาง จำกัด ปี 2538-2542 ตำแหน่ง Senior Auditor บริษัท สำนักงาน เอสจีวี-ณ ถกลาง จำกัด ปี 2542-ปัจจุบัน ตำแหน่ง สมุหบัญชี บริษัท ไทย อินทีเกรเต็ด ซอร์ทีคัลเชอร์ จำกัด ปี 2543-ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการเงินและบัญชี คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ ปี 2538-ปัจจุบัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4749